

РЕЦЕНЗІЯ-ВІДГУК

**на освітньо-наукову програму «Політологія»
третього (доктор філософії) рівня вищої освіти галузі знань 05
«Соціальні та поведінкові науки» спеціальності 052 «Політологія»
у Донецькому національному університеті імені Василя Стуса**

Освітньо-наукова програма розроблена робочою групою кафедри політології та державного управління Донецького національного університету імені Василя Стуса відповідно до Закону України «Про вищу освіту» від 01.07.2014 р. № 1556-VII, інших нормативних документів та з урахуванням вимог ринку праці.

Рецензована освітньо-наукова програма має логічну структуру і визначає базові засади підготовки докторів філософії, її мету; обсяг освітньої програми у кредитах ЄКТС, необхідний для здобуття відповідного рівня вищої освіти; інтегральні, загальні, спеціальні (фахові, предметні) компетентності; нормативний зміст підготовки здобувачів вищої освіти, сформульований у термінах результатів навчання; форму атестації здобувачів вищої освіти; вимоги до наявності системи забезпечення якості вищої освіти та інші структурні складові програми.

Згадувана в освітній програмі система забезпечення університетом якості освітньої діяльності та якості вищої освіти (система внутрішнього забезпечення якості), яка містить детальний опис процедур та заходів, визначених відповідно до Європейських стандартів та рекомендацій щодо забезпечення якості вищої освіти (ESG) та статті 16 діючого Закону України «Про вищу освіту», заслуговує на цілковиту підтримку.

Судячи з освітньо-наукової програми, Донецький національний університет імені Василя Стуса забезпечує регулярне здійснення моніторингу та процедури перегляду освітньої програми науково-педагогічними працівниками, здобувачами вищої освіти і роботодавцями задля періодичного оцінювання актуальності її змісту, забезпечення відповідності цілям, очікуванням, потребам учасників освітнього процесу та ринку праці.

Однією з переваг освітньо-наукової програми є залучення до викладання і проведення практики висококваліфікованих фахівців з досвідом практичної роботи за даною спеціальністю.

Перелік та обсяг обов'язкових і вибіркового компонентів освітньо-наукової програми відповідають представленій у графічній формі структурно-логічній схемі підготовки здобувачів вищої освіти за спеціальністю 052 «Політологія» і покликані сприяти забезпеченню програмних результатів навчання. Визначена в ОПП послідовність вивчення освітніх компонентів вбачається обґрунтованою та логічною і не викликає заперечень.

Заслуговує на цілковиту підтримку те, що окремі освітні компоненти програми передбачають засвоєння принципів академічної доброчесності та основ науково-дослідницької діяльності.

Освітньо-наукова програма дає можливість сформувати у фахівців-політологів основні компетентності, необхідні для початку успішної кар'єри в

якості експерта, консультанта з суспільно-політичних питань у партіях або громадських організаціях, політичного оглядача, політолога, та відкриває реальні перспективи працевлаштування за спеціальністю в органах державної влади й місцевого самоврядування, в громадських організаціях.

Все зазначене вище дозволяє зробити висновок, що рецензована освітньо-наукова програма «Політологія» третього (доктор філософії) рівня вищої освіти галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки» спеціальності 052 «Політологія» має необхідні структурні та змістові складові, відповідає основним критеріям забезпечення якості освітньої діяльності, якості вищої освіти, сучасному рівню розвитку вітчизняної політичної науки та може бути рекомендована для впровадження у Донецькому національному університеті імені Василя Стуса.

Рецензент:

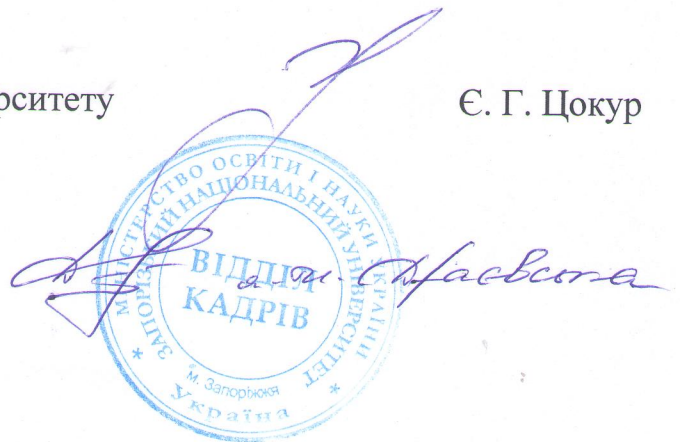
доктор політичних наук, доцент,
завідувач кафедри політології
Запорізького національного університету

Є. Г. Цокур

Підпис
засвідчую

Е.Г. Цокур

НАЧАЛЬНИК
ВІДДІЛУ КАДРІВ

РЕЦЕНЗІЯ

**на освітньо-наукові програми підготовки докторів філософії у
Донецькому національному університеті імені Василя Стуса
за спеціальностями 051 Економіка, 052 Політологія, 073 Менеджмент,
292 Міжнародні економічні відносини**

Забезпечення збалансованого розвитку Вінницької області ґрунтується на низці стратегічних та тактичних пріоритетів, серед яких – зростання конкурентоспроможності економіки та залучення інвестицій, інноваційний розвиток регіону, розвиток міжнародних відносин та співробітництва, розвиток територіальних громад та освітньої сфери, ефективне урядування. Реалізація програмних завдань регіонального розвитку потребує фахівців, здатних вирішувати комплексні проблеми в галузі професійної та дослідницько-інноваційної діяльності.

У Донецькому національному університеті імені Василя Стуса, який є одним з провідних освітньо-наукових центрів Вінниччини, існує багаторічний досвід підготовки професійних та наукових кадрів вищої кваліфікації, в межах визнаних наукових шкіл започатковано освітньо-наукові програми підготовки докторів філософії відповідно до сучасної парадигми якості вищої освіти.

Цілі та завдання збалансованого регіонального розвитку Вінницької області до 2027 р. актуалізують значущість підготовки для регіону докторів філософії за такими спеціальностями як 051 Економіка, 052 Політологія, 073 Менеджмент, 292 Міжнародні економічні відносини.

Освітньо-наукові програми за спеціальностями «Політологія» та «Міжнародні економічні відносини», запропоновані Донецьким національним університетом імені Василя Стуса, є унікальними для Вінницької області. Перевагою освітньо-наукових програм за спеціальностями «Економіка» та «Менеджмент» є застосування міждисциплінарного підходу до вивчення предметної області (поєднанням економічних та організаційно-управлінських методів та інструментів).

Переваги рецензованих освітньо-наукових програм полягають у тому, що їх компоненти сприяють формуванню у здобувачів наукового ступеня доктора філософії не тільки розвинутих фахових та сучасних викладацьких компетентностей, але й універсальних навичок дослідника.

Вважаємо, що освітньо-наукові програми підготовки докторів філософії за спеціальностями «Економіка», «Політологія», «Менеджмент» та «Міжнародні економічні відносини», які започатковані у Донецькому національному університеті імені Василя Стуса відповідають актуальним та перспективним запитам регіонального ринку праці та сприятимуть формуванню у регіоні когорти професіоналів-дослідників у зазначених фахових сферах.

Голова Вінницької обласної
державної адміністрації

В. В. Скальський

РЕЦЕНЗІЯ-ВІДГУК

на освітньо-наукову програму «Політологія»
третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти
галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки»
спеціальності 052 «Політологія»

у Донецькому національному університеті імені Василя Стуса

Освітньо-наукова програма було розроблено робочою групою кафедри політології та державного управління історичного факультету Донецького національного університету імені Василя Стуса. Програму було розроблено у відповідності до вимог до освітньо-наукових програм даного рівня. Окрім того, дана освітньо-наукова програма корельована з вимогами ринку праці.

Освітньо-наукова програма має ряд переваг, серед яких варто відзначити її логічну структуру, котра визначає мету та основні засади підготовки наукових кадрів у галузі політології, достатній обсяг, необхідний для набуття знань, умінь, навичок та компетенцій у відповідності до даного освітньо-наукового рівня, нормативний зміст підготовки здобувачів вищої освіти.

Важливим елементом, котрий хочеться відзначити окремо – це наявність системи забезпечення якості вищої освіти, що є особливо важливим для даного освітньо-наукового рівня. Окрім того, з освітньо-наукової програми видно, що кафедра політології та державного управління Донецького національного університету імені Василя Стуса має достатній кадровий потенціал для забезпечення якісного навчального процесу та надання усіх необхідних знань, умінь, навичок, компетентностей та ставлень здобувачам вищої освіти.

В освітньо-науковій програмі чітко відображено, що проводиться періодичний перегляд програми науково-педагогічними працівниками, роботодавцями та здобувачами вищої освіти задля забезпечення відповідності програми цілям та очікуванням здобувачів вищої освіти та потребам роботодавців.

Перелік та обсяг компонент освітньо-наукової програми відповідає представленій структурно-логічній схемі підготовки здобувачів вищої освіти за спеціальністю 052 «Політологія» і покликані сприяти забезпеченню програмних результатів навчання. Визначена в освітньо-науковій програмі послідовність вивчення освітніх компонент обґрунтована, логічна і не викликає заперечень.

Однією з переваг освітньо-наукової програми є викладання окремих дисциплін англійською мовою, що поглиблює мовну компетентність здобувачів вищої освіти тим самим забезпечуючи доступ до англійськомовних наукових джерел. Ще однією перевагою і особливістю освітньо-наукової

програми є залучення іноземних фахівців до процесу її реалізації.

Аналіз матриці відповідності програмних компетентностей компонентам освітньо-наукової програми показує чітку кореляцію між компетентностями та компонентами освітньої програми, які розвивають дані компетентності. Важливим видається блок, направлений на засвоєння принципів науково-дослідницької діяльності та академічної доброчесності.

Компоненти освітньо-наукової програми забезпечують комплексну підготовку політологів-науковців та надають їм компетентності, необхідні для подальшого успішного працевлаштування, кар'єрного зростання та подальшої наукової та науково-прикладної діяльності.

Заслуговує на увагу наявність елементів освітньо-наукової програми, присвячених формуванню навичок прикладної політологічної та викладацької діяльності, що, без сумніву, є важливою конкурентною перевагою випускників програми. Випускники мають також можливість продовжувати навчання на другому науковому ступені – 10-му кваліфікаційному рівні НРК України для набуття наступного наукового ступеня – доктора наук. Випускники матимуть навички для навчання впродовж життя для вдосконалення в сферах науково-дослідницької, дослідницько-інноваційної діяльності.

Все вище перелічене дозволяє зробити висновок, що рецензована освітньо-наукова програма «Політологія» третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки» спеціальності 052 «Політологія» має усі необхідні структурні та змістові компоненти, відповідає основним критеріям забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти, а також сучасному рівню розвитку вітчизняної політичної науки та може бути рекомендована для впровадження у Донецькому національному університеті імені Василя Стуса.

Рецензент,
к.ю.н., професор,
голова ГО "Фонд підтримки
фундаментальних досліджень"

Т.Р.Короткий